

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annettua lakia.

Ehdotetun lain mukaan tuulivoimalan hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään edellyttäisi voimassa olevaa kiintiöpäätöstä. Kiintiöpäätös olisi voimassa enintään 1 päivään marraskuuta 2017. Merituulivoimalan kokeiluhanke, jonka investointia varten on myönnetty valtiontukea, hyväksyttäisiin kuitenkin syöttötariffijärjestelmään ilman kiintiöpäätöstä. Kiintiöpäätöstä koskevat hakemukset hylättäisiin, kun syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevien päätösten ja tehtyjen kiintiöpäätösten sekä kyseisen merituulivoimalan kokeiluhankkeen perusteella tuulivoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho on ensimmäisen kerran ylittänyt syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävän tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetin.

Lisäksi esityksen mukaan sähkön tuottajalle säädetty velvollisuus tehdä ennakoilmoitus päätöksestä rakentaa syöttötariffijärjestelmään hyväksymisen edellytykset täyttävä tuulivoimala, biokaasuvoimala tai puupolttoainevoimala kumottaisiin.

Ehdotettu laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010), jäljempänä *tuotantotukilaki*, 6 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla syöttötariffijärjestelmään voidaan hyväksyä tuulivoimaloita, kunnes järjestelmään hyväksytyjen tuulivoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ylittää 2 500 megavoltiampeeria (*tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti*). Suomessa on tuulivoimahankkeita vireillä yli 11 000 megawatin edestä, ja näistä merelle suunniteltujen hankkeiden osuus on noin 2 200 megawattia. Vireillä olevien hankkeiden määrä ylittää merkittävästi syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävän tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetin.

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan syöttötariffijärjestelmän tuulivoimakiintiötä rajoitetaan 2 500 megavoltiampeerista noin 2 000 megavoltiampeeriin, mutta jo kiintiöpäätöstä hakeneet pääsevät syöttötariffijärjestelmään. Hallitusohjelman julkistamisen jälkeen 27 päivänä toukokuuta 2015 kiintiöpäätöstä koskevia hakemuksia tehtiin nopeassa tahdissa. Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyjen tuulivoimaloiden, kiintiöpäätöksen saaneiden tuulivoimaloiden ja kiintiöpäätöstä hakeneiden tuulivoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho ylitti tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetin 2 päivänä kesäkuuta 2015.

Tuotantotukilain 17 b §:ssä säädetään tarkemmin kiintiöpäätöstä koskevan hakemuksen käsittelymisestä ja hakemuksen hyväksymisen edellytyksistä. Keskimääräinen käsittelyaika Energiavirastossa on ollut noin kaksi kuukautta. Lyhyessä ajassa tulleen suuren hakemusmäärän takia käsittelyaika on kuitenkin tällä hetkellä pidempi. Arvion mukaan syksyn 2015 aikana Energiavirasto on tehnyt päätökset vireillä olevien kiintiöpäätöstä koskevien hakemusten nojalla siten, että syöttötariffijärjestelmään hyväksytyjen ja kiintiöpäätöksen saaneiden tuulivoimaloiden generaattorien nimellisteho vastaa tuotantotukilain 6 §:n 2 momentin 2 kohdan mukaista kokonaiskapasiteettia. Kiintiöpäätös on tuotantotukilain 17 b §:n 3 momentin nojalla voimassa kaksi vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta. Jos lainvoiman saaneen kiintiöpäätöksen nojalla haetaan sen voimassaoloaikana tuulivoimalan hyväksymistä syöttötariffijärjestelmään tuotantotukilain 14 §:ssä säädetyllä tavalla, sähkön tuottajalla on etuoikeus saada tuulivoimala hyväksytyksi syöttötariffijärjestelmään.

Porin Tahkoluotoon rakennettavalle meritulivoimalan kokeiluhankkeelle myönnettiin marraskuussa 2014 investointitukea 20 miljoonaa euroa, minkä lisäksi hankkeen toteuttaminen edellyttää syöttötariffijärjestelmän mukaisen tuotantotuen. Tuotantotukilain 9 §:n 2 momentti sisältää meritulivoimalan kokeiluhankkeen syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevan erityissäännöksen. Kokeiluhanke on kansallisesti tärkeä, ja sen tavoitteena on uusiutuvan energian edistämisen lisäksi hankkia kokemuksia meritulivoimalan erikoispiirteistä, kuten merirakentamisesta, jääolosuhteista ja huollon järjestämisestä.

Tuotantotukilain 13 §:n nojalla sähkön tuottaja on velvollinen tekemään kirjallisen ennakkoilmoituksen Energiavirastolle kuukauden kuluessa päätöksestä rakentaa syöttötariffijärjestelmään hyväksymisen edellytykset täyttävä tuulivoimala, biokaasuvoimala tai puupolttoainevoimala. Ennakkoilmoituksen tarkoitus on ollut tuottaa tietoa uusista hankkeista ja niiden to-

teuttamisaikataulusta valtion talousarvio- ja kehysprosesseja varten sekä uusiutuvien energia- lähteiden tuotannon lisäyksestä ja syöttötariffijärjestelmän mahdollisista kehittämistarpeista.

1.2 Nykytilan arviointi

Tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti on käytännössä täynnä. Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyn noin 940 megavoltttiampeerin lisäksi järjestelmään voidaan tosiasiallisesti hyväksyä tuulivoimalat, joita koskee kiintiöpäätös. Elokuun puolivälissä kiintiöpäätökset kattoivat noin 860 megavoltttiampeeria kapasiteettia ja vireillä olevien kiintiöpäätöstä koskevien hakemusten (noin 1 440 megavoltttiampeeria) perusteella tehdään kiintiöpäätökset jäljellä olevasta tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetista (noin 700 megavoltttiampeeria).

Tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetin tilanteessa toukokuun lopussa ja kesäkuun alussa 2015 tapahtuneen nopean muutoksen takia kokonaiskapasiteetin rajoittamiselle ei ole edellytyksiä, kun otetaan huomioon myös hallitusohjelman kirjaus kiintiöpäätöstä hakeneiden oikeudesta syöttötariffijärjestelmään. Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyn tuulivoimakapasiteetin kasvusta valtiolle aiheutuva menolisäys on kuitenkin tarpeen saada hallintaan. Lisäksi hallintomenettelyitä on tarpeen tarkistaa ottaen huomioon, että tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti on käytännössä täynnä jo tehtyjen päätösten ja vireillä olevien hakemusten nojalla tehtävien päätösten perusteella.

Tuulivoimalan syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskeva hakemus ei edellytä kiintiöpäätöstä. Käytännössä ainoastaan kiintiöpäätöksen saaneet sähkön tuottajat hakevat enää hyväksymistä syöttötariffijärjestelmään tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetin tultua tosiasiallisesti täyteen.

Syöttötariffijärjestelmällä on ollut tuulivoimahankkeiden kehittämiseen ja tuulivoimaloiden investointiin selvä kannustava ja käynnistävä vaikutus. Hankekehitykseen liittyvä osaaminen on vastaavasti kehittynyt nopeasti. Myös hallinnollisia esteitä on pystytty purkamaan, esimerkiksi lentoesteisiin, liikenneväyliin ja kaavoitukseen liittyviä esteitä. Tuulivoimalla tuotetun sähkön osuus sähkön kulutuksesta Suomessa oli ennen syöttötariffijärjestelmän käyttöön ottoa keväällä 2011 vain noin 0,3 prosenttia. Aluksi syöttötariffijärjestelmään hyväksytyn tuulivoimakapasiteetin kehitys oli hidasta, mutta nopeutui selvästi syksyllä 2014. Vuoden 2014 lopussa syöttötariffijärjestelmässä oli tuulivoimakapasiteettia yhteensä 711 megavoltttiampeeria. Tuulivoimalla tuotetun sähkön osuus sähkön kulutuksesta on tällä hetkellä noin 2,5 prosenttia. Vuonna 2015 syöttötariffijärjestelmään hyväksytään arviolta uutta tuulivoimakapasiteettia noin 500 megavoltttiampeeria. Vuonna 2020 tuulivoimalla tuotetun sähkön osuus sähkön kulutuksesta Suomessa on arviolta 5–6 prosenttia. Syöttötariffijärjestelmää, sellaisena kuin siitä säädetään tuotantotukilaissa, ei enää voida pitää riittävän kustannustehokkaana ja markkinaehtoisena kannustinjärjestelmänä, kun tuulivoimalla tuotetun sähkön osuus on saavuttamassa tämän tason. Tuulivoimahankkeiden kehittäjistä osa on mahdollisesti perusteetta ja virheellisesti olettanut, että tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettia nostettaisiin jossain vaiheessa ja muilta osin syöttötariffijärjestelmän mukainen tuotantotuki tuulivoimalla tuotetusta sähköstä säilytettäisiin ennallaan. Tämä ei myöskään EU:n valtioneuvoston päätösten mukaisesti ole mahdollista.

Syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävällä tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetilla arvioitiin saavutettavan 6 terawattitunnin vuosituotanto vuoteen 2020 mennessä. Tämän hetken arvion mukaan tätä tuotantotavoitetta ei saavutettaisi, vaikka syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävien tuulivoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho olisi 2 500 megavoltttiampeeria. Tuotantotukilaissa käytetään voltttiampeeria mittayksikkönä watin sijasta. Tätä ratkai-

sua pidettiin yksiselitteisempänä ja, kun jännitteen ja virran vaihe-eroa ei ole, voltiampeeri ja watti vastaavat täsmälleen toisiaan (HE 152/2010 vp). Kansallisessa pitkän aikavälin ilmasto- ja energiastrategiassa (VNS 6/2008) tuulivoimalla tuotetulle sähkölle asetetun 6 terawattitunnin vuotuisen tavoitteen saavuttamisen arvioitiin edellyttävän 2 500 megawatin asennettua kokonaistehoa. Tuulivoimaloiden megavoltiampeerin mukaiset näennäistehot (nimellistehot) ovat kuitenkin olleet keskimäärin 20 prosenttia korkeammat kuin vastaavat megawatin mukaiset pätötehot (sähköntuotantotehot). Syynä eroon ovat tuulivoimaloiden synnyttämät loistehot. Tästä syystä syöttötariffijärjestelmän mukaisen tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettia vastaava vuosituotanto on arviolta 10 prosenttia pienempi kuin tavoitteeksi asetettu 6 terawattituntia.

Syöttötariffijärjestelmän kustannukset valtiolle ovat olleet selvästi suuremmat kuin järjestelmää suunniteltaessa arviointiin. Keskeisin syy tähän on sähkön kolmen kuukauden markkinahinnan keskiarvo, joka on ollut 30,85—42,70 euroa megawattitunnilta (€/MWh) vuosina 2012—2014. Vuoden 2015 ensimmäisen neljänneksen sähkön markkinahinnan keskiarvo oli 32,10 €/MWh ja toisella neljänneksellä 25,83 €/MWh. Syöttötariffijärjestelmää suunniteltaessa sähkön kolmen kuukauden markkinahinnan keskiarvoksi oletettiin 48—50 €/MWh. Tuulivoimalla tuotetusta sähköstä maksetaan syöttötariffina tukea tavoitehinnan (vuoden 2016 alusta 83,50 €/MWh) ja sähkön kolmen kuukauden markkinahinnan erotuksena. Jos sähkön markkinahinnan keskiarvo kolmen kuukauden aikana on alle 30 €/MWh, syöttötariffina maksetaan tavoitehinta vähennettynä 30 €/MWh:lta.

Syöttötariffijärjestelmä on keskeinen ohjauskeino Suomelle EU:ssa vuodelle 2020 asetutun uusiutuvan energian tavoitteen kannalta. Puolet uusiutuvan energian lisäyksestä on tarkoitus toteuttaa metsäenergialla, ja metsähakkeella tuotetusta sähköstä maksettava tuotantotuki on tässä keskeinen ohjauskeino. Uusiutuvan energian osuus loppukulutuksesta oli Suomessa 36,8 prosenttia vuonna 2013 ja vuonna 2014 todennäköisesti jonkin verran alempi, kun EU:ssa Suomelle asetettu tavoite vuodelle 2020 on 38 prosenttia. Metsäteollisuuden investoinnit selun tuotantoon lisäävät energian loppukulutusta, mutta suhteessa enemmän uusiutuvan energian määrää. Uusiutuvan energian lisäystarve vuosina 2015—2020 on yhteensä arviolta 14 terawattituntia, kun metsäteollisuuden investoinneista aiheutuva lisäys energian loppukulutukseen otetaan huomioon. Tästä lisäystarpeesta yli puolet (noin 8 terawattituntia) toteutuisi metsäteollisuuden investointien seurauksena.

Pääministeri Sipilän hallitusohjelman mukaan päästötöntä, uusiutuvaa energiaa lisätään kestävästi niin, että sen osuus 2020-luvulla nousee yli 50 prosenttiin, sekä todetaan, että uusiutuvan energian lisäämisen laskeva ja EU:n suuntaviivat täyttävä tuki perustetaan teknologianeutraalisuuteen ja taloudelliseen edullisuusjärjestykseen. Lisäksi hallitusohjelman mukaan vaalikauden aikana selvitetään tuulivoiman edistäminen kustannustehokkaasti. Uusiutuvan energian tavoitteen saavuttamista ja sen edellyttämiä toimenpiteitä on tarkoitus linjata vuoteen 2030 tähtäävän uuden energia- ja ilmastostrategian yhteydessä. Uusiutuvan energian edistäminen liittyy myös kiinteästi EU:n vuoden 2030 ilmasto- ja energiapaketin kansalliseen toimeenpanoon ja sen muihin tavoitteisiin. Uuden tukijärjestelmän kehittäminen on tarkoitus aloittaa syksyllä 2015. Hallitusohjelmassa asetettujen tavoitteiden mukaisen tukijärjestelmän kehittämisen kannalta on tarkoituksenmukaisinta, että ennakolta olisi tiedossa valtion irrottautuminen tuotantotukilain mukaisesta syöttötariffijärjestelmästä tuulivoimalla tuotetun sähkön osalta vuodesta 2018 alkaen.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on syöttötariffijärjestelmän hallittu sulkeminen tuulivoimaloiden osalta, kun tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti on tullut täyteen tehtyjen syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevien päätösten ja kiintiöpäätösten perusteella. Samalla syöttötariffijärjestelmään hyväksytyyn tuulivoimakapasiteetin kasvusta valtiolle aiheutuva menolisäys saadaan pysäytettyä. Tavoitteena on lisäksi varmistaa, että merituulivoimalan kokeiluhanke, jonka investointia varten on marraskuussa 2014 myönnetty valtioneuvoston tukea, otetaan huomioon tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetissa ja että sen hyväksymiselle syöttötariffijärjestelmään on edellytykset. Esityksen tavoitteena on myös selkiyttää tilannetta ja nykyisen tukijärjestelmän voimassaolon aikataulua, kun uutta tukijärjestelmää ryhdytään kehittämään. Lisäksi esityksen tavoitteena on hallintomenettelyiden yksinkertaistaminen.

2.2 Toteuttamisvaihtoehdot

Valmistelussa on myös ollut esillä vaihtoehto, jossa tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettia koskeva säännös kumottaisiin eikä sähkön tuottaja enää voisi hakea tuulivoimalan hyväksymistä syöttötariffijärjestelmään. Siirtymäsäännöksen nojalla vireillä olevat syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevat hakemukset, voimassa olevien kiintiöpäätösten nojalla tehtävät syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevat hakemukset ja kiintiöpäätöshakemukset käsiteltäisiin kuitenkin voimassa olevien säännösten nojalla. Tällä vaihtoehdolla voidaan arvioida olevan huomattavasti kielteisempi vaikutus investointiympäristöön kohdistuvaan luottamukseen kuin esityksen mukaisella vaihtoehdolla. Syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävien tuulivoimaloiden yhteenlasketun kapasiteetin osalta lopputulos ei esityksen mukaiseen vaihtoehtoon verrattuna kuitenkaan juurikaan todennäköisesti poikkeaisi.

Valmistelussa on lisäksi ollut esillä vaihtoehto, jossa säästöjä tavoiteltaisiin alentamalla tuulivoimalassa tuotetusta sähköstä maksettavaan syöttötariffiin sovellettavaa tavoitehintaa. Alennettua tavoitehintaa sovellettaisiin siirtymäajan jälkeen syöttötariffijärjestelmään hyväksyttäviin tuulivoimaloihin. Tämä vaihtoehto poikkeaisi kuitenkin olennaisesti hallitusohjelman linjauksesta, eikä sillä juurikaan arvioida saatavan menosäästöjä. Tällä vaihtoehdolla voidaan myös arvioida olevan huomattavasti kielteisempi vaikutus investointiympäristöön kohdistuvaan luottamukseen kuin esityksen mukaisella vaihtoehdolla.

2.3 Keskeiset ehdotukset

Tuulivoimalan hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään edellyttäisi voimassa olevaa kiintiöpäätöstä. Kiintiöpäätöstä koskevat hakemukset hylättäisiin, kun syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevien päätösten ja tehtyjen kiintiöpäätösten sekä investointitukea saaneen merituulivoimalan kokeiluhankkeen perusteella tuulivoimaloiden generaattoreiden yhteenlaskettu nimellisteho on ensimmäisen kerran ylittänyt tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetin. Kiintiöpäätös olisi voimassa enintään 1 päivään marraskuuta 2017. Ennakkoilmoitusta ei enää vaadittaisi. Sähkön tuottajan ei enää olisi tehtävä kirjallista ennakkoilmoitusta Energiavirastolle päätöksestä rakentaa syöttötariffijärjestelmään hyväksymisen edellytykset täyttävä tuulivoimala, biokaasuvoimala tai puupolttoainevoimala.

Ehdotetut muutokset ovat hallinnollisia muutoksia, eivätkä ne vaikuta syöttötariffijärjestelmän soveltuvuudesta sisämarkkinoille tehtyyn arviointiin.

Syöttötariffijärjestelmään hyväksyttävään tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettiin ei ehdoteta muutosta. Muutosta ei myöskään ehdoteta syöttötariffijärjestelmään hyväksytyissä tuulivoimaloissa tuotetusta sähköstä maksettavaan tuotantotukeen, kiintiöpäätöksen saaneiden sähkön tuottajien oikeuteen hakea tuulivoimalan hyväksymistä syöttötariffijärjestelmään, kiintiöpäätöksen hakemista tai hakemuksen hyväksymistä koskeviin edellytyksiin eikä sääntelyyn, joka koskee etuoikeutta kiintiöpäätökseen.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Vaikutukset tuulivoimakapasiteetin kehitykseen ja yritysten investointeihin

Esityksellä ei muuteta syöttötariffijärjestelmään enintään hyväksyttävää tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettia. Tämä kokonaiskapasiteetti on tulossa täyteen kiintiöpäätösten ja vireillä olevien kiintiöpäätöstä koskevien hakemusten perusteella. Sähkön tuottajien kiintiöhakemusten yhteydessä toimittamien hankesuunnitelmien mukaan kiintiöpäätöksen saaneet hankkeet toteutuisivat kiintiöpäätöksen voimassaolon aikana. Lähtökohtaisesti tätä ei voi kyseenalais-
taa. Osa hankkeista saattaisi kuitenkin viivästyä, jolloin niitä ei enää olisi mahdollista hyväksyä syöttötariffijärjestelmään. Alustavan arvion mukaan näitä viivästyviä hankkeita olisi noin 10—15 prosenttia tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetista, mikä tarkoittaisi noin 0,5—0,8 terawattituntia alemmaa vuosituotantoa.

Hyväksytyjen kiintiöpäätösten ja vireillä olevien kiintiöpäätöstä koskevien hakemusten perusteella uusiin tuulivoimaloihin investoitaisiin voimakkaasti vuosina 2015—2017. Suomessa vireillä olevien tuulivoimahankkeiden yhteenlaskettu kapasiteetti ylittää yli viisinkertaisesti syöttötariffijärjestelmän mukaisen tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetin. Pitkälle valmistettuja hankkeita on myös tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettia enemmän. Tuulivoimaloiden hankekehityksen jatkuvuuden ja investointiedellytysten varmistamiseksi myös vuoden 2017 jälkeen on tarkoitus aloittaa syksyllä 2015 hallitusohjelman mukaisen uuden tukijärjestelmän kehittäminen. Samalla varmistettaisiin, että tuulivoima-alan työllistävä vaikutus jatkaa kasvua.

Esityksellä varmistettaisiin edellytykset hyväksyä syöttötariffijärjestelmään merituulivoimalan kokeiluhanke Porin Tahkoluodossa, ja siten hankkeen toteutumisen kannalta keskeinen edellytys.

Ennakoilmoitusta koskevan sääntelyn kumoaminen ja sähkön tuottajan kiintiöpäätöksen mukaisen nimellistehon alenemista koskevan ilmoitusvelvollisuuden kumoaminen vähentäisivät yritysten hallinnollista rasitusta ja parantaisivat välillisesti investointiedellytyksiä.

3.2 Vaikutukset Suomen uusiutuvan energian tavoitteeseen

Tuotantotukilain mukainen syöttötariffijärjestelmä on keskeinen ohjauskeino Suomelle EU:ssa asetetun uusiutuvan energian veloitteen täyttämiseksi. EU:ssa on sitouduttu vuoteen 2020 mennessä lisäämään uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian osuus 20 prosenttiin energian loppukulutuksesta. Uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/28/EY on tarkennettu kullekin jäsenvaltiolle oma sitova uusiutuvan energian tavoite. Suomelle on asetettu sitovaksi tavoitteeksi nostaa uusiutuvan energian osuus energian kokonaisloppukulutuksesta 38 prosenttiin vuonna 2020. Suomen uusiutuvan energian lisäyksestä vuoteen 2020 mennessä arviolta puolet pyritään toteuttamaan metsäenergian käytön lisäämisellä.

Uusiutuvan energian osuus loppukulutuksesta oli Suomessa 36,8 prosenttia vuonna 2013 ja vuonna 2014 todennäköisesti jonkin verran alempi. Suomelle EU:ssa asetettu tavoite vuodelle 2020 ei ole vaarantumassa, vaikka syöttötariffijärjestelmän avulla saatava tuulivoimalla tuotetun sähkön lisäys jäisi alle alun perin suunnitellun 6 terawattitunnin ja kansallisen pitkän aikavälin energia- ja ilmastostrategian mukainen tuotantotavoite vuodelle 2020 ei toteutuisi.

3.3 Vaikutukset valtiolle tuotantotuesta aiheutuviin kustannuksiin

Syöttötariffijärjestelmän nojalla maksetuista tuotantotuista suurin osa on tuulivoimalla tuotetusta sähköstä maksettavaa syöttötariffia. Valtion vuoden 2015 talousarviossa on momentin 32.60.44 määrärahasta (214 miljoonaa euroa) arvioitu olevan tuulivoimaloissa tuotetusta sähköstä maksettavaa syöttötariffia 137,9 miljoonaa euroa.

Tuulivoimaloita koskevat investoinnit näyttäisivät toteutuvan vuodesta 2015 alkaen aiemmin arvioitua nopeammassa tahdissa. Vastaavasti tämä lisäisi valtiolle tuotantotuesta aiheutuvia kustannuksia etenkin vuosina 2016 ja 2017. Esityksen arvioidaan kuitenkin pysäyttävän valtiolle maatuulivoimalla tuotetun sähkön tuotantotuesta aiheutuvien kustannusten kasvun vuodesta 2018 alkaen. Merituulivoimalan kokeiluhanke otettaneen kaupalliseen käyttöön vasta vuonna 2018, joten se lisäisi valtiolle tuotantotuesta aiheutuvia kustannuksia vuonna 2019 vielä jonkin verran. Esityksestä arvioidaan seuraavan vuoden 2020 talousarviossa säästöjä 30—45 miljoonaa euroa. Koska tuulivoimaloiden megavolttiampeerin mukaiset näennäistehot ovat olleet keskimäärin 20 prosenttia korkeammat kuin vastaavat megawatin mukaiset pätötehot ja sähkön tuotanto vastaavasti alempi, olisi säästö kuitenkin vuonna 2020 suurempi, noin 70—80 miljoonaa euroa. Tuulivoimalla tuotetusta sähköstä maksettava tuotantotuki olisi vuonna 2020 arviolta 210—225 miljoonaa euroa, kun aiempi arvio on ollut lähes 300 miljoonaa euroa. Sähkön markkinahinnaksi vuonna 2020 on oletettu 36 €/MWh. Vuoden 2015 ensimmäisellä neljänneksellä sähkön kolmen kuukauden markkinahinnan keskiarvo oli 32,10 €/MWh ja toisella neljänneksellä 25,83 €/MWh. Sähkön markkinahinnan oletetaan pysyvän alhaisella tasolla tämän vuosikymmenen.

Vuodesta 2023 alkaen maksettava tuotantotuki alenee vuosittain, kun tuulivoimakapasiteettia alkaa poistua syöttötariffijärjestelmästä. Tuotantotukea maksettaisiin vuonna 2026 arviolta 145—155 miljoonaa euroa, vuonna 2027 arviolta 105—115 miljoonaa euroa ja vuonna 2028 arviolta 55—65 miljoonaa euroa. Sähkön markkinahinnaksi vuosina 2026—2030 on oletettu 40 €/MWh. Vuoden 2030 jälkeen ei tuotantotukea enää makseta, koska tukea voi saada enintään 12 vuoden ajan. Sähkön kolmen kuukauden markkinahinnan keskiarvo vaikuttaa merkittävästi valtiolle aiheutuviin kustannuksiin. Jos sähkön markkinahinta vuosina 2026—2030 olisi 50 €/MWh, tuotantotukea maksettaisiin yhteensä arviolta 75—85 miljoonaa euroa vähemmän.

3.4 Vaikutus Energiaviraston toimintaan

Esitys lisäisi Energiavirastossa resurssitarpeita väliaikaisesti muutosvaiheessa. Lisäksi pääministeri Sipilän hallitusohjelman julkaisemisen jälkeen tuulivoimahankekehittäjien ja näiden asiamiesten tekemät lukuisat, erittäin laajat tieto- ja asiakirjapyyntöjä ovat lisänneet Energiaviraston työmäärää arviolta 0,5 henkilötyövuodella. Resurssitarpeiden väliaikainen lisäys on toteutettavissa resurssien uudelleen kohdennuksella.

Energiaviraston tietojärjestelmän päivittämisestä aiheutuisi arviolta kustannuksia 30 000—40 000 euroa. Nämä päivitystarpeet liittyvät keskeisesti kiintiöpäästästä koskevaan sääntelyyn ehdotettuihin muutoksiin ja ennakoilmoitusta koskevan velvoitteen kumoamiseen. Toisaalta

ennakkoilmoitusta koskevan sääntelyn kumoaminen ja sähkön tuottajan muutosilmoitukseen perustuva kiintiöpäätöksen muuttamista koskevan sääntelyn kumoaminen vähentäisivät Energiavirastolle aiheutuvaa hallinnollista raskautta.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu työ- ja elinkeinoministeriössä. Valmistelun aikana on kuultu Energiavirastoa, Energiateollisuus ry:tä ja Suomen Tuulivoimayhdistys ry:tä.

Esitysluonnoksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, ympäristöministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Energiavirastolta, Bioenergia ry:ltä, Energiateollisuus ry:ltä, Suomen Biokaasuyhdistys ry:ltä, Suomen Sahat ry:ltä, Suomen Tuulivoimayhdistys ry:tä ja Tuulivoimakansalaisyhdistys ry:ltä. Lausuntopyyntö lähetettiin 18 päivänä kesäkuuta 2015, ja lausuntoaika päättyi 30 päivänä heinäkuuta 2015. Työ- ja elinkeinoministeriö tiedotti lisäksi lausuntopyyntöä.

Lausuntoja annettiin yhteensä 24. Valtiovarainministeriö katsoo, että esitys on kaiken kaikkiaan kannatettava tavoitteessaan saavuttaa hallitusohjelmassa asetetut tuulivoimalla tuotetun energian tuotantotuen säästötavoitteet. Ympäristöministeriöllä ei ole huomautettavaa esitysluonnoksesta. Oikeusministeriö esittää muutamia säännösteknisiä korjauksia. Energiavirasto kannattaa esitystä, koska ehdotukset selkeyttävät syöttötariffijärjestelmän hallinnointia. Elinkeinoelämän keskusliitto EK pitää yritysten ja sijoittajien investointi- ja toimintaympäristön ennakoitavuuden vuoksi hyvänä, ettei esityksessä rajoiteta tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettia, ja perusteltuna syöttötariffijärjestelmän sulkemisesta hallitusti kiintiön tullessa täyteen. Energiateollisuus ry pitää yritysten investointivarmuuden kannalta äärimmäisen valitettavana, että hallitus muuttaa nopeasti ja merkittävästi vain yhden hallituskauden yli vaikuttanutta tukijärjestelmää, mutta katsoo esityksen olevan hyvä kompromissi valitettavan leikkauksen toimeenpanemiseksi. Suomen tuulivoimayhdistys ry katsoo ehdotettujen muutosten heikentävän kohtuuttomasti voimassa olevaan lakiin perustuvia oikeutettuja odotuksia, mutta toteaa kuitenkin, että esityksen mukainen ehdotus on esillä olleista vaihtoehdoista paras kompromissi leikkausten toteuttamiseen. Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Energiateollisuus ry ja Suomen tuulivoimayhdistys ry pitävät merituulivoimalan kokeiluhankkeen toteuttamista erittäin tärkeänä ja katsovat, että esitykseen sisältyvillä ehdotuksilla tämä on turvattava. Teknologiateollisuus ry katsoo, että esitys ei tue tuulivoima-alan pitkäjänteistä suunnittelua, koska siinä ei esitetä selkeitä suuntaviivoja tuulivoiman lisärakentamiseksi tuotantotukilakia jatkamalla vuodesta 2020 eteenpäin. Tuulivoimahankkeiden kehittäjät ja Suomen luonnonsuojeluliitto ry vastustavat esitystä. Suomen Omakotiliitto ry pitää syöttötariffijärjestelmän hallittua sulkemista perusteltuna. Tuulivoimakansalaisyhdistys ry pitää esitystä oikeansuuntaisena, mutta riittämättömänä. Lisäksi yhden lausunnon mukaan tukitasoa tulisi laskea.

Lakiehdotusta muokattiin oikeusministeriön lausunnossa esitettyjen näkökohtien mukaisesti sekä lisäksi merituulivoimalan kokeiluhanketta koskevien säännösten osalta siten, että investointitukea saaneen hankkeen edellytykset tulla hyväksytyksi syöttötariffijärjestelmään varmistetaan.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotuksen perustelut

6 §. *Syöttötariffijärjestelmä.* Pykälän 3 momentti ehdotetaan muutettavaksi tuulivoimaloiden osalta, jotta säännös olisi johdonmukainen 9 §:n 1 momentin johdantokappaleeseen ehdotetun muutoksen kanssa. Sähkön tuottajan etuoikeudesta kiintiöpäätökseen säädetään 17 a §:ssä, eikä sääntelyyn tältä osin ehdoteta muutosta.

9 §. *Tuulivoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset.* Pykälän 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Pykälän 1 momentin johdantokappaleen nojalla tuulivoimala voitaisiin hyväksyä syöttötariffijärjestelmään vain, jos sitä koskee kiintiöpäätös. Käytännössä kaikki tuulivoimalan hyväksymistä syöttötariffijärjestelmään koskevat hakemukset perustuvat nykyisin kiintiöpäätökseen. Pykälän 2 momentin nojalla syöttötariffijärjestelmään hyväksyttäisiin kuitenkin ilman kiintiöpäätöstä merituulivoimalan kokeiluhanke, jonka investointia varten on myönnetty valtiontukea. Kyse on Porin Tahkoluotoon rakennettavasta merituulivoimalan kokeiluhankkeesta, jolle työ- ja elinkeinoministeriö myönsi marraskuussa 2014 päätöksellä TEM/2132/521/2013 investointitukea 20 miljoonaa euroa. Investointituki päätöksessä on asetettu tarkemmat ehdot hankkeen toteuttamisen aikataulusta. Hankkeen nimellisteho olisi arviolta 60 megavolttiampeeria. Euroopan komissio on hyväksynyt päätöksellään SA.38428 (2014/N) merituulivoimalan kokeiluhankkeen investointituen (20 miljoonaa euroa) ja tuotantotukilain mukaisen syöttötariffin sisämarkkinoille soveltuvaksi.

13 §. *Ennakoilmoitus.* Pykälä ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Samalle vähennettäisiin sähkön tuottajille ja Energiavirastolle aiheutuvaa hallinnollista rasitusta. Kiintiöpäätösten perusteella saadaan tuulivoimaloiden osalta ennakoilmoitusta vastaavat tiedot, kun tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti on tullut täyteen tuulivoimaloiden syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevien päätösten ja kiintiöpäätösten perusteella. Biokaasuvoimaloiden ja puupolttoainevoimaloiden osalta ennakkotieto ei ole osoittautunut tarpeelliseksi, muun muassa näiden vähäisen määrän takia.

14 §. *Hakemus.* Pykälän 2 momentti ehdotetaan muutettavaksi. Tuulivoimalan syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskeva hakemus olisi tehtävä ennen kuin kiintiöpäätöksen voimassaolo päättyy. Ehdotettu muutos olisi johdonmukainen 9 §:n 1 momentin johdantokappaleeseen ehdotetun muutoksen kanssa.

Pykälän 2 momenttiin ehdotettu muutos ei kuitenkaan koskisi merituulivoimalan kokeiluhanketta, jonka investointia varten on myönnetty valtiontukea. Porin Tahkoluotoon rakennettavan merituulivoimalan kokeiluhankkeen hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään ei 9 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen nojalla edellyttäisi kiintiöpäätöstä.

15 §. *Hyväksymispäätös.* Pykälän 1 momentin viittaus 13 §:ssä säädettyyn ennakoilmoitukseen ehdotetaan kumottavaksi.

17 b §. *Tuulivoimalaa koskeva kiintiöpäätös.* Pykälän 2 ja 3 momenttia ehdotetaan muutettavaksi osittain. Pykälän 1 momenttiin ei ehdoteta muutosta.

Pykälän 1 momentin nojalla Energiavirasto tekee kiintiöpäätöksen, jos hakemus täyttää 17 a §:ssä säädetyt edellytykset eikä hyväksymiselle ole tässä laissa säädetty estettä. Hakemuksen voi 17 a §:n 2 momentin nojalla tehdä, kun tuulivoimalan turbiineja koskevat maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitetut rakennusluvut tai toimenpideluvat ovat lain-

voimaisia ja sähköverkonhaltijan kanssa on tehty sähkömarkkina-alaissa tarkoitettu, tuulivoimalan liittämisen sähköverkkoon mahdollistava sopimus. Voimassa olevan lain mukaisesti sähkön tuottaja saa kiintiöpäätöstä koskevan hakemuksen perusteella etuoikeuden, kun rakennusluvut tai toimenpideluvat ovat lainvoimaisia eli niihin ei voi enää hakea muutosta varsinaisin muutoksenhakukeinoin, ja sähköverkonhaltijan kanssa on tehty mainittu sopimus. Säännöstä sovelletaan sen sanamuodon mukaisesti, eikä säännöstä sovellettaessa ole mahdollista asettaa lisävaatimuksia muun muassa liittyen mainitun luvan tai sopimuksen mahdolliseen täytäntöpanokelpoisuuteen. Kiintiöpäätöksen ensisijainen tarkoitus on ollut vähentää suunnitteilla olevien tuulivoimaloiden toteuttamiseen liittyviä epävarmuuksia investoijan kannalta. Kiintiöpäätöstä koskevan sääntelyn tavoite, tarkoitus, toimivuus, ennakoitavuus ja toimintavarmuus toteutuvat, kun etusija kiintiöpäätöstä koskevan hakemuksen perusteella on sillä sähkön tuottajalla, jonka hakemus täyttää 17 a §:n 2 momentin sanamuodon mukaisesti lainvoimaista rakennuslupaa tai toimenpidelupaa ja sähköverkkoon liittämistä mahdollistavaa sopimusta koskevat edellytykset riippumatta siitä, täytyvätkö tuulivoimalan rakentamista koskevat muut edellytykset. Tällaisilla hankkeilla voidaan arvioida olevan suuri todennäköisyys toteutua (ks. TaVM 2/2014 vp).

Pykälän 2 momentin nojalla voimassa olevan lain mukaisesti Energiaviraston on hylättävä kiintiöpäätöstä koskeva hakemus, jos on painavia perusteluita epäillä, että tuulivoimalan tuuliturbiinien suuren määrän takia tai muista syistä sähkön tuottajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan tehdä hakemusta syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä varten. Tältä osin 2 momenttiin ei ehdoteta muutosta. Soveltamiskynnys hakemuksen hylkäämiselle on hyvin korkealla ottaen huomioon myös 55 §:n 2 momentissa säädetty hylkäävää päätöstä koskeva valituskielto. Kiintiöpäätöstä koskevan sääntelyn tavoite, tarkoitus, toimivuus, ennakoitavuus ja toimintavarmuus toteutuvat, kun soveltamiskynnys kiintiöpäätöstä koskevan hakemuksen hylkäämiselle voimassa olevan lain mukaisesti on korkealla.

Pykälän 2 momentin jälkimmäistä osaa muutettaisiin siten, että Energiaviraston olisi hylättävä kaikki kiintiöpäätöstä koskevat hakemukset sen jälkeen, kun tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevien päätösten ja tehtyjen kiintiöpäätösten sekä 9 §:n 2 momentissa tarkoitettun merituulivoimalan kokeiluhankkeen perusteella on ensimmäisen kerran tullut täyteen. Kuten voimassa olevassa laissa, mainittujen päätösten ei vielä ole tarpeen olla lainvoimaisia. Porin Tahkoluotoon rakennettava merituulivoimalan kokeiluhanke vähentäisi käytettävissä olevaa tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettia arviolta 60 megavolttiampeeria. Keskeinen muutos olisi, että kiintiöpäätöksellä voitaisiin vahvistaa tuulivoimalalle kiintiö tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetista vain kerran, eikä esimerkiksi kiintiöpäätöksen muuttamisesta 17 c §:n 2 momentin nojalla tai peruuttamisesta 17 d §:n nojalla seuraisi kokonaiskapasiteetin vapautumista uudelleen käytettäväksi. Ehdotetusta muutoksesta voidaan myös katsoa seuraavan, että ainoastaan kiintiöpäätöstä hakeneella sähkön tuottajalla on oikeus hakea muutosta kiintiöpäätökseen 55 §:n mukaisesti. Kiintiöpäätös ei välittömästi vaikuta hallintolainkäyttölain (586/1996) 6 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla muiden sähkön tuottajien oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun, kun kiintiöpäätöksen kumoamisesta ei enää seuraisi, että tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetista vapautuisi osa uudelleen käytettäväksi.

Pykälän 3 momentin nojalla kiintiöpäätös olisi voimassa enintään 1 päivään marraskuuta 2017. Kesäkuun alkuun mennessä Energiavirastoon oli lyhyen ajan sisällä tullut kiintiöpäätöksiä koskevia hakemuksia yli 1 420 megavolttiampeerin edestä. Näiden käsittely kestää aieman noin kahden kuukauden sijasta huomattavasti kauemmin. Kiintiöpäätöksen voimassaolosta säädettäisiin siten, että sähkön tuottajalla ei olisi kiintiöpäätöksen hakemusta koskevasta ajankohdasta lukien huomattavasti pidempää aikaa käytössään tuulivoimalan investoinnin valmisteluun ja syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevan hakemuksen jättämiseen

verrattuna sähkön tuottajiin, jotka ovat ehtineet aiemmin saada kiintiöpäätöksen. Näin varmistettaisiin, että sähkön tuottajille ei tulisi hakemusten pitkittyneestä käsittelyajasta perusteetonta etua, kun pitkittyneiden käsittelyaikojen taustalla on ainakin osin myös sähkön tuottajien ja näiden asiamiesten toiminta, kuten laajat tieto- ja asiakirjapyynnöt. Sähkön tuottajat voivat saada tiedon vireillä olevan kiintiöpäätöstä koskevan hakemuksen suhteesta käytettävissä olevaan tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteettiin nähden muun muassa Energiaviraston verkkopalvelusta sekä arvioida tuulivoimahankkeen jatkokehittämiseen liittyviä riskejä syöttötariffijärjestelmään hyväksymisen kannalta jo ennen Energiaviraston kiintiöpäätöstä.

Pykälän 3 momentissa mainittu määräaika tarkoittaa käytännössä, että valtio irrottautuu tuotantotukilain mukaisesta syöttötariffijärjestelmästä tuulivoimalla tuotetun sähkön osalta vuodesta 2018 alkaen. Syöttötariffijärjestelmään hyväksytyjen tuulivoimaloiden yhteenlaskettu kapasiteetti nousee enimmäistasolle vuonna 2018. Tuotantotukilain 16 §:n 2 momentin nojalla sähkön tuottaja voi saada syöttötariffin enintään kahdentoista vuoden ajan siitä, kun oikeus syöttötariffiin alkaa. Vuodesta 2023 alkaen tuulivoimakapasiteettia alkaa poistua syöttötariffijärjestelmästä, koska ensimmäiset tuulivoimalat on hyväksytty syöttötariffijärjestelmään vuonna 2011. Vuoden 2030 jälkeen ei tuotantotukea enää maksettaisi, koska tukea voi saada enintään kahdentoista vuoden ajan.

17 c §. Kiintiöpäätöksen muuttaminen ja siirto sekä ilmoitusvelvollisuus. Pykälän 1 momentti ehdotetaan kumottavaksi tarpeettomana. Samalle vähennettäisiin sähkön tuottajille ja Energiavirastolle aiheutuvaa hallinnollista rasitusta. Sähkön tuottajan ei enää olisi tarpeen ilmoittaa Energiavirastolle, jos tuulivoimalan generaattorien yhteenlaskettu nimellisteho alenee kiintiöpäätöksen mukaiseen nimellistehoon verrattuna. Vastaavasti ei myöskään enää olisi tarpeen, että Energiavirasto muuttaa kiintiöpäätöstä.

2 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulemaan voimaan mahdollisimman pian. Tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti on tulossa täyteen tuulivoimaloiden hyväksymistä syöttötariffijärjestelmään koskevien päätösten, kiintiöpäätösten ja vireillä olevien kiintiöpäätöstä koskevien hakemusten nojalla tehtävien päätösten perusteella.

Siirtymäsäännöksen nojalla tuulivoimalan syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevaan hakemukseen, joka on vireillä tämän lain tullessa voimaan, sovellettaisiin tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä. Syöttötariffijärjestelmään hyväksymisen edellytys ei tällöin olisi kiintiöpäätös.

3 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Hyväksyminen syöttötariffijärjestelmään ja sitä kautta oikeuden syntyminen syöttötariffiin perustaa sähkön tuottajille perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvatun omaisuuden suojan piiriin kuuluvan varallisuusarvoisen edun (PeVL 37/2010 vp). Tällä edulla on myös kytkentöjä perustuslain 18 §:ssä turvattuun elinkeinovapauteen. Vastaavasti myös 17 b §:n mukaisen kiintiöpäätöksen voidaan katsoa perustavan sähkön tuottajalle perustuslain 15 §:n 1 momentissa turvatun omaisuuden suojan piiriin kuuluvan varallisuusarvoisen edun, jolla on myös kytkentöjä perustuslain 18 §:ssä turvattuun elinkeinovapauteen. Esitykseen ei sisälly ehdotusta, joka muuttaisi tätä. Kiintiöpäätöstä koskevalla hakemuksella ei vielä ole tällaisia omaisuuden suojaan tai elinkeinovapauteen liittyviä vaikutuksia.

HE 15/2015 vp

Kiintiöpäätös olisi jatkossa 9 §:n 1 momentin johdantokappaleeseen ehdotetun muutoksen nojalla aina edellytys tuulivoimalan hyväksymiselle syöttötariffijärjestelmään. Kiintiöpäätös vähentää suunnitteilla olevien tuulivoimaloiden toteuttamiseen liittyviä epävarmuuksia investoijan kannalta. Kiintiöpäätöksen voimassaolon päättymiselle 17 b §:n 3 momentissa säädetyllä takarajalla varmistetaan, että sähkön tuottajat, joiden kiintiöhakemusten käsittely viivästyy hakemusruuhkan takia, eivät pääse olennaisesti parempaan asemaan jo kiintiöpäätöksen saaneisiin sähkön tuottajiin nähden. Viimeiset kiintiöpäätökset tehdään arvion mukaan syksyllä 2015 viimeistään kesäkuussa 2015 vireille tulleiden hakemusten perusteella, jolloin hakemusten käsittelyaika pitkittyisi merkittävästi aiemmasta noin kahdesta kuukaudesta. Kiintiöpäätöksen viivästyisestä huolimatta hankekehittäjät voivat edelleen jatkaa aktiivisesti hankkeiden kehittämistä. Kiintiöpäätösten voimassaolon päättymisen takaraja olisi noin kahden vuoden kuluttua ehdotettujen muutosten voimaantulosta. Merituulivoimalan kokeiluhanke hyväksyttäisiin kuitenkin syöttötariffijärjestelmään 9 §:n 2 momenttiin ehdotetun muutoksen nojalla ilman erillistä kiintiöpäätöstä, ja tätä sovellettaisiin ainoastaan kokeiluhankkeeseen, jota koskee voimassa oleva investointitukipäätös. Ehdotetun sääntelyn voidaan katsoa olevan sopusoinnussa perustuslain 15 §:n 1 momentin omaisuuden suojan yleislausekkeen ja elinkeinovapautta turvaavan perustuslain 18 §:n kanssa.

Edellä esitetyn perusteella lakiehdotus voidaan hallituksen käsityksen mukaan säätää tavallisen lain säätämisjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

kumotaan uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 13 § ja 17 c §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 17 c §:n 1 momentti laissa 434/2014, ja

muutetaan 6 §:n 3 momentti, 9 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 17 b §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 momentti, 9 §:n 2 momentti sekä 17 b §:n 2 ja 3 momentti laissa 434/2014, seuraavasti:

6 §

Syöttötariffijärjestelmä

Etu oikeus saada biokaasuvoimala ja puupolttoainevoimala hyväksytyksi syöttötariffijärjestelmään on sillä sähkön tuottajalla, joka on ensimmäisenä hakenut hyväksymistä 14 §:ssä säädetyllä tavalla. Etuoikeudesta saada tuulivoimalalle kiintiö vahvistetuksi syöttötariffijärjestelmän tämän pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaisesta enimmäismäärästä (*tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti*) säädetään 17 a §:ssä.

9 §

Tuulivoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset

Tuulivoimala voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään vain, jos sille on päätöksellä vahvistettu kiintiö tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetista sekä:

Merituulivoimalan kokeiluhanke, jonka investointia varten on myönnetty valtiontukea, hyväksytään syöttötariffijärjestelmään.

14 §

Hakemus

Hakemus on tehtävä ennen kuin tuulivoimala, biokaasuvoimala ja siihen biokaasua tuottava biokaasulaitos tai puupolttoainevoimala otetaan kaupalliseen käyttöön sekä tuulivoimalan osalta, merituuvoimalan kokeiluhaketta lukuun ottamatta, lisäksi ennen kuin kiintiöpäätöksen voimassaolo päättyy. Metsähakevoimalan hyväksymistä koskeva hakemus voidaan tehdä myös metsähakevoimalan kaupalliseen käyttöön ottamisen jälkeen.

HE 15/2015 vp

15 §

Hyväksymispäätös

Energiavirasto hyväksyy voimalaitoksen syöttötariffijärjestelmään, jos hakemuksessa on osoitettu, että tässä laissa säädetyt edellytykset täyttyvät ja että hyväksymiselle ei ole tässä laissa säädettyä estettä.

---

17 b §

Tuulivoimalaa koskeva kiintiöpäätös

Energiaviraston on hylättävä kiintiöpäätöstä koskeva hakemus, jos on painavia perusteita epäillä, että tuulivoimalan tuuliturbiinien suuren määrän takia tai muista syistä sähkön tuotantajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitusta tehdä hakemusta syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä varten. Energiaviraston on myös hylättävä kiintiöpäätöstä koskevat hakemukset sen jälkeen, kun tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevien päätösten ja tehtyjen kiintiöpäätösten sekä 9 §:n 2 momentissa tarkoitetun merituulivoimalan kokeiluhankkeen perusteella on ensimmäisen kerran tullut täyteen.

Kiintiöpäätös on voimassa kaksi vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta, kuitenkin enintään 1 päivään marraskuuta 2017.

Tämä laki tulee voimaan päivä kuuta 20 .

Tuulivoimalan syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevaan hakemukseen, joka on voimassa tämän lain tullessa voimaan, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 3 päivänä syyskuuta 2015

Pääministeri

Juha Sipilä

Elinkeinoministeri Olli Rehn

Laki

uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
kumotaan uusiutuville energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain (1396/2010) 13 § ja 17 c §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 17 c §:n 1 momentti laissa 434/2014, ja

muutetaan 6 §:n 3 momentti, 9 §:n 1 momentin johdantokappale ja 2 momentti, 14 §:n 2 momentti, 15 §:n 1 momentti sekä 17 b §:n 2 ja 3 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 6 §:n 3 momentti, 9 §:n 2 momentti sekä 17 b §:n 2 ja 3 momentti laissa 434/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 §

6 §

Syöttötariffijärjestelmä

Syöttötariffijärjestelmä

Etuoikeus saada voimalaitos hyväksytyksi syöttötariffijärjestelmään on sillä sähkön tuottajalla, joka on ensimmäisenä hakenut hyväksymistä 14 §:ssä säädettyllä tavalla. Jos tuulivoimalalle on kuitenkin 17 b §:n nojalla annetulla päätöksellä vahvistettu kiintiö syöttötariffijärjestelmän tämän pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaisesta enimmäismäärästä (*tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti*), sovelletaan, mitä etuoikeudesta 17 b §:n 3 momentissa säädetään.

Etuoikeus saada *biokaasuvoimala ja puupolttoainevoimala* hyväksytyksi syöttötariffijärjestelmään on sillä sähkön tuottajalla, joka on ensimmäisenä hakenut hyväksymistä 14 §:ssä säädettyllä tavalla. *Etuoikeudesta saadaan tuulivoimalalle kiintiö vahvistetuksi syöttötariffijärjestelmän tämän pykälän 2 momentin 2 kohdan mukaisesta enimmäismäärästä (tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti) säädetään 17 a §:ssä.*

9 §

9 §

Tuulivoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset

Tuulivoimalan hyväksymisen erityiset edellytykset

Tuulivoimala voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään vain, jos:

Tuulivoimala voidaan hyväksyä syöttötariffijärjestelmään vain, jos *sille on päätöksellä vahvistettu kiintiö tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetista sekä:*

Merituulivoimalan kokeiluhanke voidaan

Merituulivoimalan kokeiluhanke, *jonka in-*

Voimassa oleva laki

Eesitys

kuitenkin hyväksyä syöttötariffijärjestelmään, vaikka siihen investointia varten on myönnetty valtiontukea.

vestointia varten on myönnetty valtiontukea, hyväksytään syöttötariffijärjestelmään.

13 §

Ennakkoilmoitus

Sähkön tuottajan on tehtävä kirjallinen ennakkoilmoitus Energiamarkkinavirastolle kuukauden kuluessa päätöksestä rakentaa syöttötariffijärjestelmään hyväksymisen edellytykset täyttävä tuulivoimala, biokaasuvoimala tai puupolttoainevoimala.

Ennakkoilmoituksessa on oltava tiedot rakennettavan voimalaitoksen generaattoreiden yhteenlasketusta nimellistehosta ja suunnitellusta käyttöönoton ajankohdasta sekä luotettava arvio voimalaitoksen vuosituotannosta. Biokaasuvoimalaa ja puupolttoainevoimalaa koskevassa ennakkoilmoituksessa on oltava tiedot myös lämmön hyötykäytöstä ja voimalaitoksen kokonaishyötysuhteesta.

Jos ennakkoilmoituksessa annetuissa tiedoissa tapahtuu muutos, sähkön tuottajan on viipymättä ilmoitettava asiasta Energiamarkkinavirastolle.

Tarkempia säännöksiä ennakkoilmoitukselta voidaan antaa valtioneuvoston asetuksella.

14 §

Hakemus

Hakemus on tehtävä ennen kuin tuulivoimala, biokaasuvoimala ja siihen biokaasua tuottava biokaasulaitos tai puupolttoainevoimala otetaan kaupalliseen käyttöön. Metsähakevoimalan hyväksymistä koskeva hakemus voidaan tehdä myös metsähakevoimalan kaupalliseen käyttöön ottamisen jälkeen.
-----

14 §

Hakemus

Hakemus on tehtävä ennen kuin tuulivoimala, biokaasuvoimala ja siihen biokaasua tuottava biokaasulaitos tai puupolttoainevoimala otetaan kaupalliseen käyttöön sekä tuulivoimalan osalta, merituulivoimalan kokeiluhaketta lukuun ottamatta, lisäksi ennen kuin kiintiöpäätöksen voimassaolo päättyy. Metsähakevoimalan hyväksymistä koskeva hakemus voidaan tehdä myös metsähakevoimalan kaupalliseen käyttöön ottamisen jälkeen.

Voimassa oleva laki

Esiteitys

15 §

Hyväksymispäätös

Energiamarkkinavirasto hyväksyy voimalaitoksen syöttötariffijärjestelmään, jos hakemuksessa on osoitettu, että tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät, *että ennakkoilmoitus on tehty 13 §:n mukaisesti* ja että hyväksymiselle ei ole tässä laissa säädettyä estettä.

15 §

Hyväksymispäätös

Energiavirasto hyväksyy voimalaitoksen syöttötariffijärjestelmään, jos hakemuksessa on osoitettu, että tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät ja että hyväksymiselle ei ole tässä laissa säädettyä estettä.

17 b §

Tuulivoimalaa koskeva kiintiöpäätös

Energiaviraston on hylättävä kiintiöpäätöstä koskeva hakemus, jos on painavia perusteita epäillä, että tuulivoimalan tuuliturbiinien suuren määrän takia tai muista syistä sähkön tuottajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitustakaan tehdä hakemusta syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä varten. Energiaviraston on myös hylättävä hakemus siltä osin kuin se ylittää syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevien hakemusten ja hyväksymistä koskevien päätösten sekä kiintiöpäätösten nojalla käytettävissä olevan nimellistehon tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetista.

Kiintiöpäätös on voimassa kaksi vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta, kuitenkin enintään 30 päivään kesäkuuta 2020. *Jos lainvoiman saaneen kiintiöpäätöksen nojalla haetaan sen voimassaoloaikana tuulivoimalan hyväksymistä syöttötariffijärjestelmään 14 §:ssä säädetyllä tavalla, sähkön tuottajalla on etuoikeus saada tuulivoimala hyväksytyksi syöttötariffijärjestelmään.*

17 b §

Tuulivoimalaa koskeva kiintiöpäätös

Energiaviraston on hylättävä kiintiöpäätöstä koskeva hakemus, jos on painavia perusteita epäillä, että tuulivoimalan tuuliturbiinien suuren määrän takia tai muista syistä sähkön tuottajalla ei ole edellytyksiä tai ilmeisesti tarkoitusta tehdä hakemusta syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä varten. Energiaviraston on myös hylättävä *kiintiöpäätöstä koskevat hakemukset sen jälkeen, kun tuulivoimaloiden kokonaiskapasiteetti syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevien päätösten ja tehtyjen kiintiöpäätösten sekä 9 §:n 2 momentissa tarkoitettun merituulivoimalan kokeiluhankkeen perusteella on ensimmäisen kerran tullut täyteen.*

Kiintiöpäätös on voimassa kaksi vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta, kuitenkin enintään 1 päivään marraskuuta 2017.

17 c §

Kiintiöpäätöksen muuttaminen ja siirto sekä ilmoitusvelvollisuus

Sähkön tuottajan on ilmoitettava Energiavirastolle, jos tuulivoimalan generaattorien yhteenlaskettu nimellisteho alenee kiintiöpäätöksen mukaiseen nimellistehoon verrattuna. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun tuulivoimalaa koskeva sitova päätös, tilaus tai muu vastaava toimenpide on tehty. Energiaviraston on muutettava kiintiöpäätös vastaamaan alentunutta nimellistehoa.

-----

*Tämä laki tulee voimaan päivä kuuta 20 .
Tuulivoimalan syöttötariffijärjestelmään hyväksymistä koskevaan hakemukseen, joka on vireillä tämän lain tullessa voimaan, sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.*